A TANÁCS (KKBP) 2023/162 HATÁROZATA

(2023. január 23.)

az Európai Unió örményországi missziójáról (EUMA)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 42. cikke (4) bekezdésére és 43. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

(1) 2022. október 6-án, az európai politikai közösség Prágában tartott ülése alkalmával az Örmény Köztársaság és az Azerbajdzsán Köztársaság megerősítette elkötelezettségét az Egyesült Nemzetek Alapokmánya és az 1991. december 21-én Alma-Atában elfogadott nyilatkozat iránt, amelyben mindkét állam elismerte egymás területi integritását és szuverenitását.

(2) Az Örmény Köztársaság külügyminisztere egy, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (a továbbiakban: a főképviselő) által kézhez kapott levélben felkérte az Uniót, hogy a közös biztonság- és védelempolitika (KBVP) keretében telepítsen polgári missziót Örményországba.

(3) A Tanács 2023. január 19-én jóváhagyta egy esetleges örményországi polgári KBVP-misszió válságkezelési koncepcióját. Az említett missziót ezért létre kell hozni.

(4) A Politikai és Biztonsági Bizottságnak (a továbbiakban: PBB) – a Tanács és a főképviselő felelőssége mellett – politikai ellenőrzést kell gyakorolnia az örményországi KBVP-misszió felett, biztosítania kell a misszió stratégiai irányítását, és az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 38. cikkének harmadik bekezdésével összhangban meg kell hoznia a vonatkozó határozatokat.

(5) Tárgyalásokat kell folytatni és nemzetközi megállapodásokat kell kötni az Unió által vezetett egységek és személyi állomány jogállásáról, valamint harmadik államoknak a misszióban való részvételéről.

(6) A misszió végrehajtására olyan helyzetben kerül sor, amely rosszabbodhat és akadályozhatja az Unió külső tevékenységei tekintetében a Szerződés 21. cikkében meghatározott célok elérését,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A misszió

(1) Az Unió a KBVP keretében létrehozza az Európai Unió örményországi polgári missziót (EUMA).

(2) Az EUMA az Unió ahhoz való – pártatlan és hiteles szereplőként nyújtott – hozzájárulásának részét képezi, hogy Örményország konfliktus sújtotta területein biztonságos és stabil környezet jöjjön létre, amelyen belül a jobb humánbiztonság és az Örményország és Azerbajdzsán közötti kapcsolatok helyszíni normalizálódása további előrelépést tesz majd lehetővé egy potenciális békemegállapodás irányába.

2. cikk

Megbízatás

(1) Az EUMA stratégiai célkitűzése az, hogy hozzájáruljon az Örményország konfliktus sújtotta és határ menti területein előforduló incidensek számának csökkenéséhez, az ilyen területeken élő lakosságot érintő kockázatok szintjének mérsékléséhez, és ezáltal hozzájáruljon az Örményország és Azerbajdzsán közötti kapcsolatok helyszíni normalizálódásához.

(2) E célból a missziónak az alábbiak révén hozzá kell járulnia az Örményország és Azerbajdzsán közötti bizalomépítéshez, mégpedig oly módon, hogy megőrizze hitelességét mint pártatlan szereplő:

a) megfigyelés rutinszerű járőrözés végzése révén és jelentéstétel a helyszíni helyzetről és a konfliktussal kapcsolatos incidensekről annak érdekében, hogy biztosítsa a biztonsági helyzet részletes ismeretét;

b) a konfliktus sújtotta területeken hozzájárulás a humánbiztonsághoz, többek között *ad hoc* járőrözés és olyan helyzetekről való jelentéstétel révén, amelyekben a konfliktus közvetlen vagy közvetett következményei miatt az élet és az alapvető emberi jogok veszélyben forognak;

c) az a) és b) pont szerinti tevékenységei alapján, valamint állandó és látható helyszíni jelenléte révén hozzájárulás az Örményország és Azerbajdzsán lakossága közötti, valamint lehetőség szerint az ezen országok hatóságai közötti bizalomépítéshez a régió békéjének és stabilitásának támogatása érdekében.

(3) A nemzetközi humanitárius jogot, az emberi jogokat és a nemek közötti egyenlőség elvét, a polgári lakosság védelmét, valamint a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325. (2000) sz. ENSZ BT-határozat, az ifjúságról, a békéről és a biztonságról szóló 2250 (2015) sz. ENSZ BT-határozat, továbbá a gyermekekről és a fegyveres konfliktusokról szóló 1612 (2005) sz. ENSZ BT-határozat szerinti menetrendeket teljes mértékben integrálni kell a misszió stratégiai és operatív tervezésébe, tevékenységeibe és a misszió keretében tett jelentésekbe, és proaktív módon általánosan érvényesíteni kell azokban.

3. cikk

A parancsnoki lánc és a misszió felépítése

(1) A misszió válságkezelési műveletként egységes parancsnoki lánccal fog rendelkezni.

(2) A misszió parancsnoksága Örményországban lesz.

(3) A misszió felépítését a tervezési dokumentumainak megfelelően kell kialakítani.

4. cikk

Polgári műveleti parancsnok

(1) A Polgári Tervezési és Végrehajtási Szolgálat ügyvezető igazgatója lesz a misszió polgári műveleti parancsnoka. A Polgári Tervezési és Végrehajtási Szolgálatnak a polgári műveleti parancsnok rendelkezésére kell állnia a misszió tervezése és lebonyolítása során.

(2) A polgári műveleti parancsnok – a PBB politikai ellenőrzése és stratégiai irányítása mellett, valamint a főképviselő általános felügyelete alatt – stratégiai szintű vezetést és irányítást gyakorol a misszió felett.

(3) A polgári műveleti parancsnoknak a műveletek kivitelezése tekintetében biztosítania kell a Tanács és a PBB határozatainak megfelelő és hatékony végrehajtását, többek között a misszióvezető számára – szükség szerint – stratégiai szintű utasítások adása, valamint tanácsadás és technikai támogatás biztosítása révén.

(4) A polgári műveleti parancsnoknak a főképviselőn keresztül be kell számolnia a Tanácsnak.

(5) A teljes kirendelt személyi állomány a kirendelő állam nemzeti hatóságai – a nemzeti szabályokkal összhangban –, vagy az Unió érintett intézménye, vagy az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) teljes körű vezetése alatt marad. Az említett hatóságok a személyi állományuk operatív irányítását a polgári műveleti parancsnokra ruházzák át.

(6) A polgári műveleti parancsnok általános felelőssége biztosítani, hogy az Unió gondossági kötelezettsége megfelelő módon teljesüljön.

(7) A polgári műveleti parancsnok, az Unió örményországi és azerbajdzsáni küldöttségének vezetője, valamint az Európai Unió dél-kaukázusi és a grúziai válság ügyével megbízott különleges képviselője (a továbbiakban: EUKK) szükség szerint konzultál egymással.

5. cikk

Misszióvezető

(1) A misszióvezető felelős a misszióért, és gyakorolja annak helyszíni parancsnoklását és ellenőrzését. A misszióvezető közvetlenül a polgári műveleti parancsnoknak tartozik felelősséggel és az ő utasításainak megfelelően jár el.

(2) A missziót a misszióvezető képviseli a felelősségi körébe tartozó területen.

(3) A misszióvezető látja el a misszióhoz kapcsolódó igazgatási és logisztikai feladatokat, ideértve a misszió rendelkezésére bocsátott eszközökkel, erőforrásokkal és információkkal kapcsolatos feladatokat is. A misszióvezető – általános felelőssége megtartásával – átruházhatja a személyzeti és pénzügyi kérdésekkel kapcsolatos irányítási feladatait a misszió személyi állományának tagjaira.

(4) A misszióvezető látja el a misszió személyi állományát érintő fegyelmi kérdésekkel kapcsolatos feladatokat. A személyi állomány kirendelt tagjait illetően fegyelmi intézkedést a kirendelő tagállamok nemzeti hatóságai – a nemzeti szabályokkal összhangban –, az Unió érintett intézménye, vagy az EKSZ hozhatnak.

(5) A misszióvezető biztosítja a misszió megfelelő láthatóságát.

6. cikk

Személyi állomány

(1) A misszió személyi állományát elsősorban a tagállamok, az uniós intézmények vagy az EKSZ által kirendelt személyi állomány alkotja. Minden tagállam, uniós intézmény vagy az EKSZ maga viseli az általa kirendelt személyi állománnyal kapcsolatos költségeket, beleértve a telepítés helyszínére történő utazás, valamint az onnan történő elutazás költségeit, az illetményeket, az orvosi ellátást és – a napidíjak kivételével – a juttatásokat.

(2) A tagállam, az uniós intézmény vagy az EKSZ feladata, hogy kezelje az általa kirendelt állomány tagjai részéről vagy velük összefüggésben, a kirendeléssel kapcsolatban felmerülő követeléseket, valamint hogy adott esetben eljárást indítson az ilyen személyekkel szemben.

(3) A misszió szükség esetén szerződéses alapon alkalmazhat nemzetközi és helyi személyzetet, amennyiben a szükséges feladatokat a tagállamok által kirendelt személyi állomány nem tudja ellátni. Kivételesen, kellően indokolt esetben, ha nem áll rendelkezésre megfelelően képzett jelentkező a tagállamokból, a részt vevő harmadik államok állampolgárai is felvehetők szerződéses alapon.

(4) A nemzetközi és helyi személyi állomány alkalmazási feltételeit, valamint jogait és kötelezettségeit a misszió és a személyi állomány adott tagja között megkötendő szerződésben kell meghatározni.

7. cikk

A misszió és személyi állományának jogállása

A misszió és személyi állománya jogállását – beleértve adott esetben a misszió feladatainak végrehajtásához és zavartalan működéséhez szükséges kiváltságokat, mentességeket és további garanciákat is – az EUSZ 37. cikke alapján megkötött megállapodásban, és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 218. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően kell meghatározni.

8. cikk

Politikai ellenőrzés és stratégiai irányítás

(1) A PBB – a Tanács és a főképviselő felelőssége mellett – politikai ellenőrzést és stratégiai irányítást gyakorol a misszió felett. A Tanács felhatalmazza a PBB-t, hogy e célból az EUSZ 38. cikke harmadik bekezdésének megfelelően meghozza a vonatkozó határozatokat. Ez a felhatalmazás a misszióvezetőnek a főképviselő javaslata alapján történő kinevezésére és a műveleti terv (OPLAN) módosítására vonatkozó hatáskörre is vonatkozik. A misszió célkitűzéseivel és megszűnésével kapcsolatos döntéshozatali hatáskör továbbra is a Tanácsot illeti meg. A PBB-nek a misszióvezető kinevezéséről szóló határozatát ki kell hirdetni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

(2) A PBB rendszeres időközönként jelentést tesz a Tanácsnak.

(3) A polgári műveleti parancsnok és a misszióvezető rendszeresen és szükség szerint jelentést tesz a PBB részére a hatáskörébe tartozó kérdésekről.

9. cikk

Harmadik államok részvétele

(1) Az Unió döntéshozatali autonómiájának és egységes intézményi keretének sérelme nélkül harmadik államok felkérést kaphatnak a misszióban való közreműködésre, amennyiben viselik az általuk kirendelt személyzettel kapcsolatos költségeket, ideértve a fizetést, a teljes körű biztosítást, a napidíjakat, valamint az Örményországba való beutazás és az onnan történő kiutazás költségeit is, továbbá megfelelő módon hozzájárulnak a misszió működési költségeihez.

(2) A misszióhoz hozzájáruló harmadik államokat a misszió napi irányítását illetően a tagállamokkal azonos jogok illetik meg és e tekintetben rájuk a tagállamokkal azonos kötelezettségek vonatkoznak.

(3) A Tanács felhatalmazza a PBB-t, hogy meghozza a megfelelő határozatokat a javasolt hozzájárulások elfogadásáról, és létrehozza a hozzájáruló felek bizottságát.

(4) A harmadik államok részvételére vonatkozó részletes szabályokat az EUSZ 37. cikke szerint kötött megállapodásokban, valamint szükség szerint további technikai megállapodásokban kell meghatározni. Amennyiben az Unió és egy harmadik állam uniós válságkezelési műveletekben való részvételre vonatkozó keretmegállapodást köt, illetve kötött, az adott megállapodás rendelkezései alkalmazandók a misszió vonatkozásában is.

10. cikk

Biztonság

(1) A polgári műveleti parancsnok a 4. cikkel összhangban irányítja a biztonsági intézkedéseknek a misszióvezető általi tervezését, valamint biztosítja azok megfelelő és eredményes végrehajtását a misszió keretében.

(2) A misszióvezető felel a misszió biztonságáért, valamint a misszió tekintetében alkalmazandó biztonsági minimumkövetelmények betartásának biztosításáért, az EUSZ V. címe és az azt támogató jogi eszközök alapján az Unión kívül operatív minőségben telepített személyi állomány biztonságára vonatkozó uniós politikával összhangban.

(3) A misszióvezető munkáját a misszió biztonságáért felelős tisztviselő segíti, aki a misszióvezető közvetlen beosztottja, és aki az EKSZ-szel is szoros munkakapcsolatot tart fenn.

(4) A misszió személyi állományának a tevékenysége megkezdése előtt – a műveleti tervvel összhangban – kötelező biztonsági képzésen kell résztvennie. A személyi állománynak ezenkívül a misszió biztonságáért felelős tisztviselő által szervezett rendszeres helyszíni frissítő képzéseken is részt kell vennie.

(5) A misszióvezető a 2013/488/EU tanácsi határozattal ([1]) összhangban biztosítja az EU-minősített adatok védelmét.

11. cikk

Ügyeleti szolgálat

A misszióba be kell vonni az ügyeleti szolgálatot.

12. cikk

Jogi rendelkezések

A misszió jogosult arra, hogy az e határozat végrehajtása érdekében szükséges mértékben szolgáltatásokat és árukat szerezzen be, szerződéseket és igazgatási megállapodásokat kössön, személyzetet alkalmazzon, bankszámlát tartson fenn, vagyoni eszközöket szerezzen és idegenítsen el, teljesítse a fizetési kötelezettségeit, valamint bírósági eljárásban félként részt vegyen.

13. cikk

Pénzügyi rendelkezések

(1) A misszióval kapcsolatos kiadások fedezésére szolgáló pénzügyi referenciaösszeg az e határozat hatálybalépését követő négy hónapra 8 103 590,82 EUR. Az ezt követő időszakok tekintetében előirányzandó pénzügyi referenciaösszegről a Tanács dönt.

(2) Valamennyi kiadást az Unió általános költségvetésére alkalmazandó szabályoknak és eljárásoknak megfelelően kell kezelni. Természetes és jogi személyek korlátozás nélkül részt vehetnek a misszió keretében kiírt közbeszerzési pályázatokon. Ezenkívül a misszió keretében beszerzett áruk esetében nem kell alkalmazni az áruk származására vonatkozó szabályt. A misszió – a Bizottság jóváhagyásának függvényében – technikai megállapodásokat köthet tagállamokkal, a fogadó állammal, a részt vevő harmadik államokkal és egyéb nemzetközi szereplőkkel a felszereléseknek, a szolgáltatásoknak és a helyiségeknek a misszió számára való biztosításáról.

(3) A misszió felel a költségvetése végrehajtásáért. E célból a misszió szerződést ír alá a Bizottsággal. A pénzügyi rendelkezéseknek tiszteletben kell tartaniuk a 3., 4. és 5. cikkben meghatározott parancsnoki láncot, valamint a misszió operatív követelményeit.

(4) A misszió a Bizottsággal kötött megállapodás keretében végzett pénzügyi tevékenységeiről teljes körű jelentési kötelezettséggel tartozik a Bizottságnak, amely felügyeli a misszió tevékenységét.

(5) A misszióval kapcsolatos költségek ezen határozat elfogadásának napjától kezdve számolhatók el.

14. cikk

Bizalomépítési eszköz

(1) A misszió bizalomépítési eszközzel rendelkezik, amelynek célja a misszió 2. cikk (2) bekezdésének c) pontja szerinti feladatát támogató projektek meghatározása és végrehajtása.

(2) Ennek a projektegységnek adott esetben elő kell segítenie azokat a projekteket, illetve tanácsadást kell nyújtania azokhoz a projektekhez, amelyeket a tagállamok és harmadik államok saját hatáskörben hajtanak végre a misszióhoz kapcsolódó területeken és a misszió célkitűzéseit támogatva.

([1]) A Tanács 2013/488/EU határozata (2013. szeptember 23.) az EU-minősített adatok védelmét szolgáló biztonsági szabályokról (HL L 274., 2013.10.15., 1. o.).

(3) A misszió felhatalmazást kap arra, hogy az egyéb tevékenységeivel összhangban állónak és azokat kiegészítőnek minősülő projektek végrehajtása céljából igénybe vegye a tagállamok vagy harmadik államok pénzügyi hozzájárulásait, amennyiben a projekt:

a) szerepel az e határozathoz kapcsolódó pénzügyi kimutatásban; vagy

b) a misszió megbízatása során bekerül a pénzügyi kimutatásba a misszióvezető kérésére történő módosítás révén.

(4) A misszió ezekkel az államokkal olyan megállapodást köt, amely rendelkezik különösen az ezen államok által rendelkezésre bocsátott pénzeszközök felhasználása során a misszió intézkedései vagy mulasztásai eredményeként okozott károkkal kapcsolatban harmadik felek részéről felmerülő bármely panasz kezelésére szolgáló konkrét eljárásokról. Az említett államok által rendelkezésre bocsátott pénzeszközök felhasználása során a misszió által hozott intézkedésekért vagy a misszió által elkövetett mulasztásokért való felelősséget a hozzájáruló államok semmilyen körülmények között nem háríthatják az Unióra vagy a főképviselőre.

(5) A projektegység számára harmadik államok által biztosított pénzügyi hozzájárulások elfogadására a PBB jóváhagyása alapján kerülhet sor.

15. cikk

Az uniós válaszlépések összhangja és koordináció

(1) A főképviselő biztosítja, hogy e határozat végrehajtása összhangban legyen az Unió külső tevékenységének egészével, ideértve az Unió segítségnyújtási programjait is.

(2) A misszióvezető az örményországi uniós fellépés következetességének biztosítása érdekében – a parancsnoki lánc sérelme nélkül – szoros koordinációt folytat az Unió örményországi küldöttségével és az EUKK-val; a misszióvezető politikai iránymutatást kap különösen az Unió örményországi küldöttségének vezetőjétől az örmény hatóságokkal való kapcsolatok tekintetében, valamint az EUKK-tól az Örményország és Azerbajdzsán közötti kapcsolatok tekintetében.

(3) Ezen túlmenően – a parancsnoki lánc sérelme nélkül – a misszióvezető folyamatosan tájékoztatja az azerbajdzsáni küldöttség vezetőjét a misszió tevékenységéről, és konzultál vele az Azerbajdzsánt érintő ügyekben.

(4) Adott esetben a misszióvezető koordinációt folytat egyéb nemzetközi szereplőkkel is.

16. cikk

Információk átadása

(1) A főképviselő felhatalmazást kap arra, hogy a misszió céljaira létrehozott EU-minősített adatokat „CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL” szintig az e határozathoz csatlakozó harmadik államok részére – szükség szerint, a misszió igényeinek megfelelően, a 2013/488/EU határozattal összhangban – átadja.

(2) Különleges és azonnali operatív igény esetén a főképviselő a 2013/488/EU határozatnak megfelelően „RESTREINT UE/EU RESTRICTED” szintig jogosult a fogadó állam részére is átadni a misszió céljaira létrehozott EU-minősített adatokat. E célból el kell készíteni a főképviselő és a fogadó állam illetékes hatóságai közötti megállapodásokat.

(3) A főképviselő felhatalmazást kap arra, hogy a missziót érintő tanácsi tanácskozásokkal kapcsolatos és a Tanács eljárási szabályzata ([2]) 6. cikkének (1) bekezdése értelmében szakmai titoktartási kötelezettség hatálya alá tartozó nem minősített EU-dokumentumokat adjon át az e határozathoz csatlakozó harmadik államok számára.

([2]) A Tanács 2009/937/EU határozata (2009. december 1.) a Tanács eljárási szabályzatának elfogadásáról (HL L 325., 2009.12.11., 35. o.).

(4) A főképviselő a 2013/488/EU határozat VI. melléklete VII. szakaszának értelmében az (1)–(3) bekezdésben említett jogköröket, valamint a (2) bekezdésben említett megállapodások megkötésére vonatkozó hatáskörét átruházhatja a felügyelete alatt álló más személyekre, a polgári műveleti parancsnokra és a misszióvezetőre.

17. cikk

A misszió elindítása

(1) A missziót a Tanács határozata indítja el a misszió polgári műveleti parancsnoka által javasolt időpontban, amint a misszió elérte kezdeti műveleti képességét.

(2) A misszió központi egysége megteszi az ahhoz szükséges előkészületeket, hogy a misszió elérhesse kezdeti műveleti képességét.

18. cikk

Hatálybalépés és időtartam

(1) Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

(2) Ez a határozat a misszió elindításától számított kétéves időszak végéig alkalmazandó.

(3) A PBB egy évvel a misszió elindítását követően stratégiai értékelést készít a misszióról és annak megbízatásáról. E határozat lejárta előtt kellő időben el kell végezni a misszió stratégiai felülvizsgálatát.

Kelt Brüsszelben, 2023. január 23-án.

a Tanács részéről
az elnök
J. BORRELL FONTELLES